

LAKIVALIOKUNNAN MIETINTÖ 15/2008 vp

Hallituksen esitys rikoslain 17 luvun muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 26 päivänä marraskuuta 2008 lähettänyt lakivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen rikoslain 17 luvun muuttamisesta (HE 196/2008 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- erityisasiantuntija Matti Marttunen, oikeusministeriö
- lähetystöneuvos Roy Eriksson, ulkoasiainministeriö

- eläinlääkintöneuvos Pirkko Skutnabb, maa- ja metsätalousministeriö
- tulliyli tarkastaja Tiina Nuutinen, Tullihallitus
- tiedottaja Eeva Suhonen, Eläinsuojeluliitto Animalia ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon on antanut
— Suomen Kaupan Liitto.

Viitetieto

Hallituksen esityksen taustalla olevasta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EY) N:o 1523/2007 on annettu valtioneuvoston kirjelmä U 1/2007 vp.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan rikoslakia muutettavaksi siten, että kissan tai koiran turkiksen tai niitä sisältävien tuotteiden markkinoille saattaminen olisi rangaistavaa. Uuden rikosnimikkeen nimi olisi kissan tai koiran turkiksen markkinoille saattamisrikkomus. Seuraamukseksi kiellon rikkomisesta ehdotetaan sakkoa.

Ehdotus perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen, jossa kielletään saatamasta markkinoille sekä tuomaan yhteisöön ja viemästä yhteisöstä kissan tai koiran turkista sisältäviä tuotteita. Asetuksen täytäntöönpano edellyttää seuraamuksista säättämistä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 31 päivänä joulukuuta 2008.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Esitetyllä rikoslain muutoksella kriminalisoidaan kissan ja koiran turkiksen tai niitä sisältävien tuotteiden ammattimainen markkinoille

saattaminen. Lakiehdotuksen mukaan rangaistusseuraamus kissan tai koiran turkiksen markkinoillesaattamisrikkomuksesta on sakkoa.

Esityksen taustalla on Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1523/2007, jolla kielletään saattamista markkinoille sekä tuomaan yhteisöön tai viemästä yhteisöstä kissan tai koiran turkista sisältäviä tuotteita. Asetus tulee voimaan 31. joulukuuta 2008. Asetus on ensimmäinen kauppaa rajoittava yhteisön asetus, jossa kauppajaoitusta perustellaan WTO-säännöllä (GATT XX artikla), jonka mukaan rajoituksiin voi ryhtyä yleisen moraalien suojelemiseksi.

Asetuksen mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä asetuksen rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista. Nykyisin kissojen ja koirien turkisten tai niitä sisältävien tuotteiden markkinoille saattaminen taikka tuonti yhteisöön tai vienti yhteisöstä ei ole Suomessa kiellettyä eikä rangaistavaa. Asetuksen oikeusperustana on perustamissopimuksen 133 artikla, joka koskee yhteistä kauppapolitiikkaa. Rikoslain 46 luvun 1 §:n 9 kohdan mukaan säännöstelyrikoksesta rangaistaan muun muassa sitä, joka rikkoo tai yrittää rikkoa Euroopan yhteisöjen antamissa tuontia ja vientiä koskevissa asetuksissa säädettyä tai mainittujen säädösten nojalla annettua säännöstelymääräystä. Pykälässä asetuksella tarkoitetaan nimenomaan kauppapolitiikan alaan kuuluvia yhteisön asetuksia (HE 262/1996 vp). Edellä olevan perusteella kissan ja koiran turkiksen tuonti ja vienti katsotaan säännöstelyrikokseksi, eikä esimerkiksi salakuljetusrikokseksi. Mainittujen tuotteiden tuonti yhteisöön ja vienti yhteisöstä tulevat rangaistaviksi säännöstelyrikoksena ilman lainsäädännön muuttamista, kun asetus tulee voimaan.

Kissan ja koiran turkiksen markkinoille saattamisen osalta seuraamuksesta on säädettävä. Koska tuotteiden tuonti ja vienti tulevat rangaistaviksi rikoslain nojalla, on aiheellista, että myös markkinoille saattamisen osalta seuraamuksesta säädetään rikoslaissa. Esityksessä todetaan, että kissat ja koirat ovat lemmikkieläimiä ja sen vuoksi niistä saadun turkiksen ja tällaista turkista sisältävien tuotteiden käyttö ei ole hyväksyttävää. Kyseisiä eläimiä saatetaan pitää ja teurastaa epäinhimillisissä oloissa. On siten myös eläinsuojelullisista näkökohdista perusteltua, että mainittujen kieltojen rikkominen on rangaistavaa.

Säännöksessä tarkoitetaan markkinoille saattamisella mainitun tuotteen hallussapitoa myyntiä varten, myytäväksi tarjoaminen ja jakelu mukaan lukien. Teon rangaistavuus edellyttää tahallisuutta. Säännös koskee vain ammattimaista toimintaa. Säännös ei siten koske yksityishenkilöiden satunnaista kissojen tai koirien turkisten käsittelyä.

Turkisten menettämiseen valtiolle soveltuvat tavanomaiset menettämisseuraamukset. Esityksen perustelujen mukaan lainvastaisesti maahan tuotua tai maasta vietyä turkista koskee rikoslain 10 luvun 5 §:n 2 momentin 3 kohta. Lainvastaisesti markkinoille saatettuun turkikseen sovelletaan mainitun momentin 2 kohtaa.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella lakivaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 5 päivänä joulukuuta 2008

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Heidi Hautala /vihr	Jari Larikka /kok
vpj.	Anna-Maja Henriksson /r	Sanna Lauslahti /kok
jäs.	Esko Ahonen /kesk	Outi Mäkelä /kok
	Paavo Arhinmäki /vas	Johanna Ojala-Niemelä /sd
	Timo Heinonen /kok	Pirkko Ruohonen-Lerner /ps
	Oiva Kaltiokumpu /kesk	Tero Rönni /sd.
	Ilkka Kantola /sd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Minna-Liisa Rinne.